

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.468/2013/2. szám

A Szegedi Ítéltábla az ifj. dr. Réczi László ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a **ügygondnok neve (címe)** által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, Albáné dr. Feldmájer Livia ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. április hó 16. napján kel 1.P.21.925/2011/38. számú ítéletével szemben a II. rendű alperes 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja**.

Kötelezi a II. rendű alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a II. rendű alperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 824.900,- (Nyolcszázhuszonnégyezer-kilencszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperesek 2002. augusztus 29-ét megelőzően megegyeztek, hogy hamis bankgaranciát fognak beszerezni, amellyel másokat - haszonszerzés végett - tévedésbe ejtenek. Megállapodtak abban is, hogy az I. rendű alperes fogja az ügyfeleket „felhajtani”, míg a II. rendű alperes a horvát ("**P**") Bank alkalmazottjának kiadva magát, a bankgaranciát fogja biztosítani.

2002. augusztus 23-án (**település neve**)-en üzleti megbeszélésre került sor, melyen részt vett a ("**G**") GmbH és a ("**K**") Kft. képviselője, az I. rendű alperes, (**ügyvéd neve**) ügyvéd, valamint a II. rendű alperes, a ("**P**") Bank képviselőjének adva ki magát. A találkozóra azért került sor, mert a ("**G**") GmbH és a ("**K**") Kft. ablakgyártó üzemet kívántak Magyarországon létesíteni, amelyhez szükséges hitelt a németországi (**tartomány neve**) Tartományi Bank biztosította volna, a kölcsön előfeltétele azonban 10.000.000,- USA dollárról szóló bankgarancia volt. A jelenlévőket arról tájékoztatták, ahhoz, hogy a bankgaranciát a horvát bank kiállítsa, 60.000,- euró önerőre van szükség. Ennek rendelkezésre

bocsátását vállalta a felperes. Az ennek megfelelő 15.000.000,- forintot - a vállalkozásba való befektetési céllal - adta át 2002. augusztus 29-én **(ügyvéd neve)-nek**, aki azt továbbadta az I. rendű alperesnek. Az I. rendű alperes a pénzt továbbadta **(személy neve)-nek**, aki abból 10.311.000,- forintot adott át 2002. augusztus 30-án a II. rendű alperesnek a **(\"P\")** Bank 10.000.000,- dollárról szóló - rendelkezésre bocsátott - bankgaranciájának ellenértékéért.

A felperes és az I. rendű alperes között 2003. október 22-én megállapodás jött létre, melyben az I. rendű alperes vállalta, hogy legkésőbb 2003. december 20. napjáig - a 15.000.000,- forint ellentételezéseként - megfizet a felperesnek 17.000.000,- forintot, valamint további 17.000.000,- forint „hasznát”, amennyiben a célzott üzlet lebonyolításához szükséges banki hitel folyósításra kerül, de legkésőbb 2004. március 31. napjáig.

A finanszírozó bank eljárása során megállapította, hogy a II. rendű alperes által kiadott bankgarancia hamis, így a kölcsön folyósítása elmaradt.

A felperes részére az általa rendelkezésre bocsátott pénzösszeg visszafizetése nem történt meg.

A **(település neve)-i** Városi Bíróság 19.B.1058/2008/63. számú - az I. rendű alperes vonatkozásában 2011. február 11-én, míg a II. rendű alperessel szemben 2011. január 10-én jogerőre emelkedett - ítéletével az I. és II. rendű alpereseket bűnösnek mondta ki társtetteségben elkövetett csalás bűntettében és magánokirat hamisítás vétségében. Indokolásában megállapította, hogy az alperesek jogtalan haszonszerzés végett tévedésbe ejtették a felperest, mellyel neki 15.000.000,- forint összegszerű kárt okoztak. A felperes polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

A felperes módosított keresetében 15.000.000,- forint és annak 2002. augusztus 29. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket. Indokolásában a **(település neve)-i** Városi Bíróság 19.B.1058/2008/63. számú jogerős ítéletében foglaltakra hivatkozott. Utalt a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, 340. §-ának (1) bekezdése, továbbá 355. § (1), (2) és (4) bekezdéseiben foglaltakra.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen elévülési kifogást terjesztettek elő. Másodlagosan arra utaltak, hogy a Pp. 4. § (1) bekezdése alapján az eljáró polgári bíróságot a más hatóság előtt megállapított tényállás nem köti. Erre figyelemmel kiemelték, a felperes kötelezettsége annak bizonyítása, hogy a kereseti kérelemben igényelt kárt okozták, továbbá, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest 15 millió forint és ennek 2002. augusztus 29. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, továbbá 1.800.000,- Ft perköltség megfizetésére. A tőkeösszegeből 10.311.000,- Ft és annak kamatai, továbbá 1.200.000,- Ft perköltség megfizetésére az alpereseket egyetemleges kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a felperes kára 2002. augusztus 29. napján, a 15 millió forint átadásával bekövetkezett, így az elévülés ezzel az időponttal megkezdődött. A felperes által a büntető eljárásban érvényesített polgári jogi igényt az elévülést

megszakította, majd az elévülési idő a büntető bíróság ítéletének jogerőre emelkedésének napján újrakezdődött. Mivel a felperes igényét az elévülési időn belül, 2012. február 17-én érvényesítette, követelése nem évült el. A kereset érdemi vizsgálata körében utalt arra, az alperesek által hivatkozott Pp. 4. § (1) bekezdésében foglalt kötöttség - melyet nem lehet kiterjesztően értelmezni - azt jelenti, hogy az eljáró polgári bíróság nem vitathatja a büntető eljárásban a vádlott terhére rótt bűncselekményt és az ezt megalapozó tényeket. A büntető bíróság ítéletének azonban egyéb vonatkozásban nincs hatálya a polgári perre, ezért a polgári jogi kárfelelősség feltételeinek, ezen belül az okozati összefüggésnek a fennállását a polgári bíróságnak önállóan kell elbírálnia. Álláspontja azonban az volt, eltérő tényállás megállapítása esetén a bűncselekmény elkövetésének tényét, illetőleg a minősítést befolyásolná, így a büntető ítélet tényállását elfogadta ítélezése alapjául. A felperes 15.000.000,- forintot bocsátott az I. rendű alperes rendelkezésére, aki abból 10.311.000,- forintot **(személy neve)** közreműködésével a II. rendű alperesnek adott át. E tények alapján döntött a marasztalási összegekről és - részben - azok egyetemlegességéről. Ezt meghaladóan a keresetet azért utasította el, mert a felperes felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a II. rendű alperesnek a büntető eljárás során bizonyítottan átadott 10.311.000,- forinton felüli összeg is átadásra került.

Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását és a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes büntető eljárás során tett joglemondó nyilatkozatát. Kiemelte, vele szemben a felperes polgári jogi igényt a büntető eljárásban nem érvényesített, vallomásaiból az derül ki, hogy a 15.000.000,- forintot nem az alperesektől, hanem **(ügyvéd neve)** ügyvédtől követelte. Sérelmezte az elsőfokú bíróság elévülésre vonatkozó érvelését. Hangsúlyozta, a büntető ítélet tényállása a polgári jogi felelősség megállapítására nem alkalmas, mert jogellenes magatartást a felperessel szemben nem tanúsított, a csalás bűncselekményének elkövetése pedig nincs okozati összefüggésben a felperest ért kárral. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok azt igazolják, hogy **(ügyvéd neve)** megszegve a letétkezelés szabályait, a letevő engedélye nélkül a letéti pénzt harmadik személynek adta ki, a kár e jogellenes magatartásával áll okozati összefüggésben. A polgári jogi felelősség megállapításához a felperesnek bizonyítania kellett volna a II. rendű alperes jogellenes károkozó magatartását, az okozati összefüggést, továbbá az okozott kár mértékét.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság érdemben helyesen állapította meg a tényállást, és az alkalmazandó jogszabályokat megfelelően ismertette. Jogi indokolásával azonban az ítéletábra részben ért egyet.

Az elévülés kapcsán az alábbiakat fejti ki.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése megszakítja az elévülést. Az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik (Ptk. 327. § (2) bekezdés). Kétségtelen, hogy a büntetőeljárásban polgári jogi igényt a II. rendű alperessel szemben a felperes kifejezetten nem érvényesített, feljelentésében azonban már az a cél szerepelt, hogy pénzét „visszakapja”. Miután a II. rendű alperest nem ismerte, a bűnösségét jogerősen megállapító ítélet meghozatalával került abba a helyzetbe, hogy felismerje a közrehatását kárának bekövetkeztében. A büntetőeljárás megindulása az elévülést megszakította, az a Ptk. 327. § (2) bekezdése alapján annak jogerős befejezése után újrakezdődött. A felperes jelen perben igényét az újraindult elévülési határidőn belül - immár helyesen - érvényesítette a II. rendű alperessel szemben, akinek károkozásbeli szerepét, közreható magatartását a büntető ítélet tényállása és a bűnösség megállapítása rögzíti.

Helytálló az a II. rendű alperesi hivatkozás, miszerint a polgári bíróságot a büntető ügyben meghozott jogerős ítélet csak annyiban köti, hogy a bűnösség kérdésében attól nem térhet el, vagyis nem állapíthatja meg, hogy az elítélt a terhére rótt bűncselekményt nem követte el (Pp. 4. § (2) bekezdés). Ez a kötöttség nem terjed ki a büntető ítéletben megállapított tényállásra, az a polgári bíróságot nem köti, így nincs akadálya annak, hogy a per során felmerült valamennyi bizonyíték figyelembevételével a büntető bíróságtól eltérő tényállást állapítson meg (BH 2003. 457. számú döntés).

A peradatok alapján megállapítható, hogy a felperes és az I. rendű alperes között kölcsönszerződés jött létre. Önmagában az a körülmény, hogy a szerződés kötelezettje - az I. rendű alperes - már annak megkötésekor eleve nem akarta megfizetni a tartozását, arra megtévesztéssel vette rá a felperest, büntetőjogi szempontból megvalósíthatja a csalás tényállását (a hozzá tartozó káreredménnyel), polgári jogi szempontból ugyanez a körülmény a szerződés semmisségét nem eredményezi. E magatartást a polgári jog önállóan szabályozza és ahhoz saját jogkövetkezményt fűz. A csalás törvényi tényállása polgári jogi szempontból tévedésbe ejtésnek felel meg, tehát az így létrejött, a szerződés nem „büntető jogszabályba ütközik”, hanem a Ptk. 210. § (4) bekezdése folytán megtámadható. A büntetőjogilag bűncselekményként értékelt magatartás a szerződés szempontjából annak megtámadására ad lehetőséget; a határidőben eredményesen megtámadott szerződés válik a megkötésének időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelenné (Ptk. 235. § (1) bekezdés, 236. § (1) (2) bekezdés). Az eredményes megtámadás folytán az érvénytelenség jogkövetkezményét kell alkalmazni; a „bűncselekménnyel okozott kár” tényállását a Ptk. nem ismeri (hasonlóan BH 1999. 157., BH 1996. 253., BDT 2008. 184., eBDT 2008. 1903., BDT 2006. 50., eBDT 2006. 1346. számú jogesetek). Miután a felperes a perbeli szerződést nem támadta meg, azt érvényesnek kell tekinteni, és a szerződésszegés jogkövetkezményeit alkalmazni. Ez tartalmilag - az

előterjesztett kereset folytán - azt jelenti, hogy az I. rendű alperes a köztük létrejött szerződés megszegése miatt tartozik kártérítési felelősséggel a felperes felé.

A felperes és a II. rendű alperes között - a felek által sem vitatottan - kontraktuális jogviszony nem állt fenn, így a II. rendű alperes vonatkozásában vizsgálni kell a deliktuális kárfelelősség fennállását. Az alperesek 2002. augusztus 29. napját megelőzően abban állapodtak meg, hogy bizonyos összegért hamis bankgaranciát fognak beszerezni, és ezzel - jogtalan haszonszerzési célzattal - másokat tévedésbe ejtenek. Az I. és II. rendű alperesek egymással akarategységben jártak el, amely a felperes károsodásához ez vezetett. Az, hogy a II. rendű alperes ténylegesen nem találkozott a felperessel, tőle közvetlenül pénzösszeget nem vett át, és így magatartása és a felperest ért kár bekövetkezése között csak közvetett oksági kapcsolat mutatható ki, a II. rendű alperest a kártérítési felelősség alól nem mentesíti. Kettejük magatartása akarategységben, egységes időbeli és cselekvési folyamat részeként vezetett oda, hogy a felperest az igényelt kár érte, így megvalósultak a Ptk. 344. § (1) bekezdése szerinti, egyetemleges marasztaláshoz szükséges feltételek.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben eltérő indokolással - helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a felperes részére - a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - a felmerült perköltség viselésére köteles, melynek mértékét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, az (5) és (6) bekezdés alapján, a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a II. rendű alperes köteles külön felhívásra megfizetni az államnak - az Itv. 62. § (1) bekezdés c) pontját figyelembe véve - a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint a 15. § (1) és (3) bekezdése alapján.

S z e g e d , 2013. év november hó 15. napján.

Dr. Kiss Gabriella	. Bánfa Ivi-Bottyán Csilla	. Bálint Attila
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

- 6 -

Li.: - Végzés 6 kiadmányát + összes iratot küldje vissza a Szegedi Törvényszékre!
- Saját irat marad!
- Íf.: 2013. 11.18.
- Az iratot visszaküldés után anonimizálás végett kérem vissza!